

devirkninger, så denne brasilianske undersøgelse er en særlig alvorlig advarsel om faren ved tidligt hashforbrug. (Den menneskelige hjerne er først færdigmodnet i 20-25-årsalderen, og inden da kan kemiske påvirkninger fra fx hash og nervemedicin få særligt alvorlige langtidsvirkninger ved at forstyrre færdiggørelsen af hjernen).

I en anden artikel gennemgår australske forskere al tilgængelig litteratur om en eventuel sammenhæng mellem hash og risiko for efterfølgende skizofreni. Det er tidligere fundet, at unge skizofrene patienter ofte har haft et stort forbrug af hash i tiden inden fremkomsten af sygdommen, men man har ikke vidst, om det var hash, der medførte skizofreni, eller om det var tidlige forstadier til skizofreni, der medførte en større trang til hash.

Den australske analyse af den nyere forskning på området efterlader ikke megen tvivl: Hash ser virkelig ud til at kunne fremprovokere udbrud af skizofreni, i hvert fald hos personer, der er disponeret for denne lidelse, men som måske ikke var blevet skizofrene, hvis de ikke havde forstyrret deres hjerner med hash.

tn

Kilder: Fontes, M.A., Bolla, K.I., Cunha, P.J., Almeida, P.P., Jungerman, F., Laranjeira, R.R., Bressan, R.A. & Lacerda, A.L.T. (2011). Cannabis use before age 15 and subsequent executive functioning. *The British Journal of Psychiatry*, 198. 442-447.
Large, M., Sharma, S., Compton, M.T., Slade, T. & Nielssen, O. (2011). Cannabis Use and Earlier Onset of Psychosis. *Archives of General Psychiatry*, 68(6). 555-561.

Er hash skadeligt?

Der foregår i mange lande en heftig debat om, hvorvidt forbruget af hash bør frigives, legitimeres, på linje med forbruget af alkohol. Der har været meget stor forskel på resultaterne af videnskabelige undersøgelser over, om hash er farligt eller skadeligt. Der er dog enighed om, at hash kan være socialt skadeligt, fordi det kan føre til kontakt med afvigergrupper og dermed til mere alvorlige former for stofmisbrug, men der er efterhånden også en del forskning, der tyder på risiko for organiske skader i hjernen.

To nye forskningsrapporter støtter det sidste synspunkt. En undersøgelse fra Brasilien viste, at mennesker, der var startet med et jævnt hashforbrug inden femtenårsalderen, tilsyneladende var alvorligt skadet på hjernens ”kontrolmekanismer”, der sørger for, at vi kan tilrettelægge vores egen adfærd på en langsigtet og hensigtsmæssig måde. Et hashforbrug, der starter i femten-tyve-årsalderen, havde tilsyneladende knap så alvorlige ska-